

Drótosok, golycsosok, Duna-víz-hordók

244
Kiállítás

BUDAPEST

200 évéről

Látogatók a kiállításon

Milyen volt Budapest két évszázaddal ezelőtt?

Ez a kérdést még egy vetélkedőben is feladhatnák a versenyzőknek. Nehéz feladat lenne. De ha valamelyikük előzőleg ellátogatott volna a Budapesti Történelmi Múzeum Így élnek a budapestiek a XVIII. századtól napjainkig című kiállítására, „kapásból” válaszolhatna:

— A pesti Városligetben tehenészet működött, a Duna-parton gyümölcs piac volt, a Dunán hajómalmok dolgoztak, a mai Puskin utca, Nagykörút, Rákóczi út mentén helyezkedett el az úgynevezett parasztpiac, s jellegzetes figurái voltak a pesti utcának a Duna-víz-hordók, a golycsosok, a drótosok, a piacon áldogáló meszelőasszonyok.

Aki ellátogat erre az érdekes kiállításra, mintha a múltba sétálna vissza. Berendezett üzleteket talál: rövidáruboltot, trafikot, régi cukrászdát. Érdekes lenne beletekinteni a látogatók — főként az idősebbek — gondolataiba: vajon milyen asszociációkat ébresztenek bennük a régi, közismert reklámok: a Meinl kávé, az Unicum likőr víz alól kibukkanó szakállas faunfeje, a Schmoll paszta, a Mauthner magvak... Engem az ifjúságomra emlékeztetett, amikor a mozikban a híradó és a nagyfilm között vetítették őket az elszakíthatatlan Guttman nadrág és a Royal bútor társaságában...

Mit is mutat be voltaképpen ez a sok kuriózumot tartalmazó tárlat? Azt, hogyan dolgoznak a budapesti emberek, milyen volt — s milyen most — a munkahelyük, a munkaeszközeik.

A bejáráttal szemben a mártírhaltalt halt kommunista szobrász, Goldmann György Munkás című szobra fogadja a látogatókat, mintegy szimbolizálva a kiállítás fő témáját, a dolgozó embert. A bevezető rész után Buda, Pest és Óbuda lakóinak mezőgazdaságban végzett munkáját mutatják be. A lakosság megélhetésének fő forrása régen a szőlőművelés volt, erről tanúskodnak a kiállított metszőkések, a hatalmas szőlőprés, a szőlőcsákány, a festmények, rajzok.

Ezután a kereskedelem bemutatása kerül sorra, majd a város mindennapi életében munkálkodó különböző foglalkozású emberek tevékenységét szemlélítik. Egy régi telefonberendezés idézi emlékezetünkbe az iparosodás hőskorának lányalakjait, a postáskisasszonyokat; egy berendezett irodahelyiség (benne „ős-kori” írógéppel) a titkárnőket — a régi fehér telefonos filmek romantikus nőalakjait.

Am ennek a kiállításnak egyáltalán nem az a célja, hogy elandalítsa látogatóit az álromantikát sem igyekszik felkelteni. S ha valaki mégis elandalodna, annak ajánljuk, hogy nézze meg az 1930-as években készült szociófotókat, amelyek híven idézik fel a nyomort, a kiszolgáltatottságot, az éhezőket, a munkanélkülieket.

Ez a remek kiállítás egy sorozat első része. 1975-ben a fővárosi emberek otthoni életét, szórakozását, művelődését mutatják majd be két kiállításon, így lesz majd teljes az Így élnek a budapestiek „tárlattrilógia”...

SZÉKELY TAMÁS felvételei
Varróda és fűszerbolt a régmúlt időkben